

**Gabriel Popa, Adrian Zanoschi,
Gheorghe Iurea, Dorel Luchian**

MATEMATICĂ

EVALUAREA NAȚIONALĂ 2023

Clasa a VIII-a

- **Memorator cu cele mai importante noțiuni și definiții din programă**
- **Teme recapitulative conținute de programa de examen**
 - **80 de variante de subiecte cu indicații de rezolvare**

Editura Paralela 45

Acest auxiliar didactic este aprobat pentru utilizarea în unitățile de învățământ preuniversitar prin OMEC nr. 6250/21.12.2020.

Lucrarea este elaborată în conformitate cu programa școlară pentru susținerea Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a și cu modelul de structură de subiect și baremul de evaluare și notare în vigoare.

Redactare: Iuliana Ene, Roxana Pietreanu, Ionuț Burcioiu
Tehnoredactare: Adriana Vlădescu, Carmen Rădulescu, Mioara Benza
Pregătire de tipar: Marius Badea
Design copertă: Mirona Pintilie
Credite foto: shutterstock.com

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Matematică : Evaluarea Națională 2023 : clasa a VIII-a : memorator cu cele mai importante noțiuni și definiții din programă, teme recapitulative conținute de programa de examen, 80 de variante de subiecte cu indicații de rezolvare / Gabriel Popa, Adrian Zanoschi, Gheorghe Iurea, Dorel Luchian. - Pitești : Paralela 45, 2022
ISBN 978-973-47-3690-4

I. Popa, Gabriel
II. Zanoschi, Adrian
III. Iurea, Gheorghe
IV. Luchian, Dorel

51

Copyright © Editura Paralela 45, 2022

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate, iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.
www.edituraparelela45.ro

MEMORATOR DE MATEMATICĂ

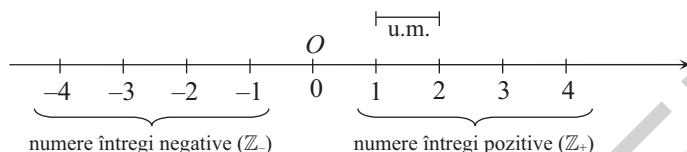
ALGEBRĂ

MULȚIMI NUMERICE

\mathbb{N} – mulțimea numerelor naturale; $\mathbb{N} = \{0, 1, 2, 3, \dots\}$, $\mathbb{N}^* = \mathbb{N} \setminus \{0\}$.

\mathbb{Z} – mulțimea numerelor întregi; $\mathbb{Z} = \{\dots, -3, -2, -1, 0, 1, 2, \dots\}$, $\mathbb{Z}^* = \mathbb{Z} \setminus \{0\}$.

$\mathbb{Z}_+ = \{x \in \mathbb{Z} \mid x > 0\}$; $\mathbb{Z}_- = \{x \in \mathbb{Z} \mid x < 0\}$.

\mathbb{Q} – mulțimea numerelor raționale; $\mathbb{Q} = \left\{ \frac{a}{b} \mid a \in \mathbb{Z} \text{ și } b \in \mathbb{Z}^* \right\}$. $\mathbb{Q}^* = \mathbb{Q} \setminus \{0\}$; $\mathbb{Q}_+ = \{x \in \mathbb{Q} \mid x > 0\}$; $\mathbb{Q}_- = \{x \in \mathbb{Q} \mid x < 0\}$.

\mathbb{R} – mulțimea numerelor reale, $\mathbb{R}^* = \mathbb{R} \setminus \{0\}$.

$\mathbb{R} \setminus \mathbb{Q} =$ mulțimea numerelor iraționale.

$$\mathbb{N} \subset \mathbb{Z} \subset \mathbb{Q} \subset \mathbb{R}.$$

OPERAȚII CU MULȚIMI

Reuniunea: $A \cup B = \{x \mid x \in A \text{ sau } x \in B\}$.

Intersecția: $A \cap B = \{x \mid x \in A \text{ și } x \in B\}$.

Diferența: $A \setminus B = \{x \mid x \in A \text{ și } x \notin B\}$.

OPERAȚII CU NUMERE

Factor comun: $f \cdot a \pm f \cdot b = f \cdot (a \pm b)$, $\forall a, b, f \in \mathbb{R}$.

$$1 + 2 + 3 + \dots + n = \frac{(1+n) \cdot n}{2}, \forall n \in \mathbb{N}^*.$$

$$n! = 1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot \dots \cdot n, \forall n \in \mathbb{N}^* \text{ (citim: „}n \text{ factorial”)}; 0! = 1.$$

Opusul numărului real r este numărul real $-r$.

Inversul numărului real nenul r este numărul real $r^{-1} = \frac{1}{r}$.

TEOREMA ÎMPĂRȚIRII CU REST

În \mathbb{N} : $\forall a, b \in \mathbb{N}, b \neq 0, \exists! c, r \in \mathbb{N}$ astfel încât $a = b \cdot c + r, 0 \leq r < b$.

În \mathbb{Z} : $\forall a, b \in \mathbb{Z}, b \neq 0, \exists! c \in \mathbb{Z}, r \in \mathbb{N}$ astfel încât $a = b \cdot c + r, 0 \leq r < |b|$.

DIVIZIBILITATE ÎN \mathbb{N}

Pentru $d, m \in \mathbb{N}$ spunem că $d \mid m$ dacă există $x \in \mathbb{N}$ astfel încât $m = d \cdot x$.

Proprietăți:

$$P_1: 1 \mid n; n \mid 0, \forall n \in \mathbb{N};$$

$$P_2: \text{Dacă } a, d \in \mathbb{N} \text{ și } d \mid a, \text{ atunci } d \mid a \cdot n, \forall n \in \mathbb{N};$$

$$P_3: \text{Dacă } a, b, d \in \mathbb{N}, d \mid a \text{ și } d \mid b, \text{ atunci } d \mid (a \pm b).$$

Criterii de divizibilitate:

I. Folosind ultima cifră a numărului: $2 \mid n \Leftrightarrow u(n) \in \{0, 2, 4, 6, 8\}$; $5 \mid n \Leftrightarrow u(n) \in \{0, 5\}$; $10 \mid n \Leftrightarrow u(n) = 0$.

II. Folosind suma cifrelor numărului: $3 \mid n \Leftrightarrow 3 \mid S(n)$; $9 \mid n \Leftrightarrow 9 \mid S(n)$.

III. Folosind ultimele două cifre ale numărului: $4 \mid \overline{a\dots xy} \Leftrightarrow 4 \mid \overline{xy}$; $25 \mid \overline{a\dots xy} \Leftrightarrow 25 \mid \overline{xy}$.

Număr prim: număr natural care are exact doi divizori.

C.m.m.d.c.: $d = (a, b)$ dacă: i) $d \mid a$ și $d \mid b$;
ii) dacă $d' \mid a$ și $d' \mid b$, atunci $d' \mid d$.

Pentru a calcula (a, b) procedăm astfel:

- descompunem numerele a și b în factori primi;
- luăm factorii primi comuni, o singură dată, la exponentul cel mai mic și îi înmulțim.

Numerele a și b sunt relativ prime (prime între ele) dacă $(a, b) = 1$.

Dacă $d = (a, b)$, atunci $a = dx$, $b = dy$, cu $x, y \in \mathbb{N}$, $(x, y) = 1$.

Dacă $n \mid a$ și $n \mid b$, atunci $n \mid (a, b)$.

Dacă $a \mid b \cdot c$ și $(a, b) = 1$, atunci $a \mid c$.

C.m.m.m.c.: $m = [a, b]$ dacă: i) $a \mid m$ și $b \mid m$;
ii) dacă $a \mid m'$ și $b \mid m'$, atunci $m \mid m'$.

Pentru a calcula $[a, b]$ procedăm astfel:

- descompunem numerele a și b în factori primi;
- luăm factorii primi comuni și necomuni, o singură dată, la exponentul cel mai mare și îi înmulțim.

Dacă $a \mid n$ și $b \mid n$, atunci $[a, b] \mid n$.

Oricare ar fi $a, b \in \mathbb{N}$, are loc egalitatea $(a, b) \cdot [a, b] = a \cdot b$.

PUTERI

$$a^n = \underbrace{a \cdot a \cdot a \dots a}_{\text{de } n \text{ ori}}, a \in \mathbb{R}, n \in \mathbb{N}^*;$$

$$a^{-n} = \frac{1}{a^n}, a \in \mathbb{R}^*, n \in \mathbb{N}.$$

$$a^0 = 1, \forall a \in \mathbb{R}^*; a^1 = a, \forall a \in \mathbb{R}; 1^n = 1, \forall n \in \mathbb{N}; 0^0 \text{ nu are sens.}$$

OPERAȚII CU PUTERI

$$1. a^m \cdot a^n = a^{m+n}, \forall a \in \mathbb{R}^*, m, n \in \mathbb{Z}.$$

$$2. a^m : a^n = a^{m-n}, \forall a \in \mathbb{R}^*, m, n \in \mathbb{Z}.$$

$$3. (a^m)^n = a^{mn}, \forall a \in \mathbb{R}^*, m, n \in \mathbb{Z}.$$

$$4. (a \cdot b)^n = a^n \cdot b^n, \forall a, b \in \mathbb{R}^*, n \in \mathbb{Z}.$$

$$5. (a : b)^n = a^n : b^n, a, b \in \mathbb{R}^*, n \in \mathbb{Z}.$$

$$6. (-1)^n = \begin{cases} 1, & \text{dacă } n \text{ este număr par;} \\ -1, & \text{dacă } n \text{ este număr impar.} \end{cases}$$

FRACȚII ORDINARE, FRACȚII ZECIMALE

Fracție ireductibilă: $\frac{a}{b}$, cu $a, b \in \mathbb{Z}$, $b \neq 0$, $(a, b) = 1$.

Fracții echivalente: $\frac{a}{b} = \frac{c}{d}$ dacă $a \cdot d = b \cdot c$.

Dacă $a \in \mathbb{Z}$, $b \in \mathbb{Z}^*$, atunci $\frac{a}{b} \in \mathbb{Z} \Leftrightarrow b \mid a$.

Transformarea fracțiilor zecimale în fracții ordinare:

Tipul fracției zecimale	Mod de transformare	Exemplu
zecimală finită	$\overline{a, b_1 b_2 \dots b_k} = a \frac{\overline{b_1 b_2 \dots b_k}}{10^k}$	$2,79 = 2 \frac{79}{10^2} = \frac{279}{100}$
periodică simplă	$\overline{a, (b_1 b_2 \dots b_k)} = a \frac{\overline{b_1 b_2 \dots b_k}}{\underbrace{99 \dots 9}_k \text{ ori}}$	$13,(24) = 13 \frac{24}{99}$
periodică mixtă	$\overline{a, b_1 b_2 \dots b_k (c_1 c_2 \dots c_p)} = a \frac{\overline{b_1 b_2 \dots c_p - b_1 b_2 \dots b_k}}{\frac{\underbrace{99 \dots 9}_{p \text{ ori}} \underbrace{00 \dots 0}_{k \text{ ori}}}}{p \text{ ori } k \text{ ori}}$	$3,61(754) = 3 \frac{61754 - 61}{99900}$

MEDIA ARITMETICĂ

$$m_a = \frac{x_1 + x_2}{2}; m_a = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_k}{k}, \forall x_1, x_2, \dots, x_k \in \mathbb{R}.$$

Dacă p_1, p_2, \dots, p_k sunt respectiv ponderile numerelor x_1, x_2, \dots, x_k , atunci:

$$m_p = \frac{x_1 p_1 + x_2 p_2 + \dots + x_k p_k}{p_1 + p_2 + \dots + p_k} \text{ (media aritmetică ponderată).}$$

MODULUL UNUI NUMĂR REAL

$|x|$ – modulul (sau valoarea absolută) a unui număr real; $|x| = \begin{cases} x, & \text{dacă } x \geq 0 \\ -x, & \text{dacă } x < 0 \end{cases}$

Proprietăți ale modulului:

$$P_1: |x| \geq 0, \forall x \in \mathbb{R}; |x| = 0 \Leftrightarrow x = 0;$$

$$P_2: |x \cdot y| = |x| \cdot |y|, \forall x, y \in \mathbb{R};$$

$$P_3: \left| \frac{x}{y} \right| = \frac{|x|}{|y|}, \forall x \in \mathbb{R}, y \in \mathbb{R}^*;$$

$$P_4: |x + y| \leq |x| + |y|, \forall x, y \in \mathbb{R}.$$

PARTEA ÎNTREAGĂ A UNUI NUMĂR REAL: $[x]$

$$[x] \leq x < [x] + 1; [x] \in \mathbb{Z}.$$

PARTEA FRAȚIONARĂ A UNUI NUMĂR REAL: $\{x\}$

$$\{x\} = x - [x]; 0 \leq \{x\} < 1.$$

RĂDĂCINA PĂTRATĂ (RADICALUL)

$$\sqrt{a} = x \Leftrightarrow x^2 = a, \text{ unde } a, x \in \mathbb{R}, a, x \geq 0.$$

REGULI DE CALCUL CU RADICALI

1. Dacă $a \geq 0, b \geq 0$, atunci $\sqrt{a} \cdot \sqrt{b} = \sqrt{a \cdot b}$.
2. Dacă $a \geq 0, b > 0$, atunci $\sqrt{a} : \sqrt{b} = \sqrt{a : b} \Leftrightarrow \frac{\sqrt{a}}{\sqrt{b}} = \sqrt{\frac{a}{b}}$.
3. $\sqrt{a^2 b} = a\sqrt{b}, a \geq 0, b \geq 0$.
4. $\sqrt{a^2} = |a|, a \in \mathbb{R}; \sqrt{a^2} = (\sqrt{a})^2 = a$, dacă $a \in \mathbb{R}_+$; $\sqrt{a^2 b} = |a|\sqrt{b}, a \in \mathbb{R}, b \geq 0$.

RAȚIONALIZAREA NUMITORULUI

1. $\frac{\sqrt{b}c}{a\sqrt{b}} = \frac{c\sqrt{b}}{a \cdot b}, b > 0, a \neq 0$.
2. $\frac{\sqrt{a-\sqrt{b}}c}{\sqrt{a+\sqrt{b}}} = \frac{c(\sqrt{a-\sqrt{b}})}{a-b}, \frac{\sqrt{a+\sqrt{b}}c}{\sqrt{a-\sqrt{b}}} = \frac{c(\sqrt{a+\sqrt{b}})}{a-b}, a > 0, b > 0, a \neq b$.
3. $\frac{n}{a\sqrt{b} \pm c\sqrt{d}} = \frac{n(a\sqrt{b} \mp c\sqrt{d})}{a^2 \cdot b - c^2 \cdot d}, b > 0, d > 0, a \neq 0, c \neq 0 \text{ și } a^2 b \neq c^2 d$.

FORMULA RADICALILOR COMPUȘI

$$\sqrt{a \pm \sqrt{b}} = \sqrt{\frac{a+c}{2}} \pm \sqrt{\frac{a-c}{2}}, \text{ unde } c = \sqrt{a^2 - b}.$$

INTERVALE ÎN \mathbb{R}

$(a; b) = \{x \in \mathbb{R} \mid a < x < b\}$; $[a; b] = \{x \in \mathbb{R} \mid a < x \leq b\}$; $[a; b) = \{x \in \mathbb{R} \mid a \leq x < b\}$; $(a; b] = \{x \in \mathbb{R} \mid a < x \leq b\}$.
 $[a; +\infty) = \{x \in \mathbb{R} \mid x \geq a\}$; $(a; +\infty) = \{x \in \mathbb{R} \mid x > a\}$; $(-\infty; a) = \{x \in \mathbb{R} \mid x < a\}$; $(-\infty; a] = \{x \in \mathbb{R} \mid x \leq a\}$.
 $\{x \in \mathbb{R} \mid |x| \leq a\} = [-a; a]$. $\{x \in \mathbb{R} \mid |x| \geq a\} = (-\infty; -a] \cup [a; +\infty)$.

FORMULE DE CALCUL PRESCURTAT

1. $(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$. 2. $(a - b)^2 = a^2 - 2ab + b^2$. 3. $(a + b)(a - b) = a^2 - b^2$.

MEDIA GEOMETRICĂ (PROPORȚIONALĂ)

$m_g = \sqrt{a \cdot b}$, $a \geq 0, b \geq 0$; $a \leq m_g \leq m_a \leq b$, pentru $0 \leq a \leq b$ (inegalitatea mediilor).

PRODUSUL CARTEZIAN

$A \times B = \{(x, y) \mid x \in A \text{ și } y \in B\}$.

Dacă alegem în plan un sistem de coordonate xOy , putem identifica elementele produsului cartezian $\mathbb{R} \times \mathbb{R}$ cu punctele planului. Oricărei perechi ordonate de numere reale (x_A, y_A) îi corespunde un unic punct $A(x_A, y_A)$; x_A se numește *abscisa* punctului A , iar y_A se numește *ordonata* punctului A .

Distanța dintre două puncte $A(x_A, y_A)$ și $B(x_B, y_B)$ se calculează după formula: $AB = \sqrt{(x_B - x_A)^2 + (y_B - y_A)^2}$.

Coordonatele mijlocului segmentului AB sunt: $x_M = \frac{x_A + x_B}{2}$; $y_M = \frac{y_A + y_B}{2}$.

FUNCȚII

Fie A și B două mulțimi nevide. Dacă printr-un procedeu oarecare facem ca *fiecărui* element din mulțimea A să-i corespundă *un singur* element din mulțimea B , atunci spunem că am definit o funcție de la A la B .

$f: A \rightarrow B$; A – domeniul de definiție; B – codomeniul.

Graficul unei funcții: $G_f = \{(x, y) \in A \times B \mid x \in A, y = f(x)\}$.

$M(x, y) \in G_f \Leftrightarrow f(x) = y$, cu $x \in A, y \in B$.

Funcțiile $f: A \rightarrow B$ și $g: C \rightarrow D$ sunt egale dacă $A = C, B = D$ și $f(x) = g(x), \forall x \in A$.

FUNCȚIA DE GRADUL I

Este o funcție $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ definită prin $f(x) = ax + b$, unde $a, b \in \mathbb{R}, a \neq 0$.

Graficul unei asemenea funcții este o dreaptă oblică.

$G_f \cap O_y = \{A(0; b)\}$

$G_f \cap O_x = \left\{ B\left(-\frac{b}{a}; 0\right) \right\}$

} Punctele de intersecție a graficului cu axele de coordonate.

Dacă $a = 0$, atunci $f(x) = b$ (funcția este constantă); graficul este o dreaptă orizontală.

ECUAȚIA DE GRADUL AL II-LEA

Forma generală: $ax^2 + bx + c = 0$, unde $a \in \mathbb{R}^*, b, c \in \mathbb{R}$. Discriminantul ecuației: $\Delta = b^2 - 4ac$.

Dacă $\Delta > 0$, ecuația are două soluții reale distincte: $x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a}$.

Dacă $\Delta = 0$, cele două soluții sunt egale: $x_1 = x_2 = -\frac{b}{2a}$.

Dacă $\Delta < 0$, ecuația nu are soluții reale.

Pentru $\Delta \geq 0$, expresia $ax^2 + bx + c$ se descompune în factori astfel: $a(x - x_1)(x - x_2)$.

TEME RECAPITULATIVE

TEMA 1. Numere naturale. Numere întregi

- Calculați:
a) $60 - 40 : 4$; b) $25 - 20 : (13 - 8)$; c) $142 : (1 + 2 \cdot 35)$; d) $12 + 60 : [14 - 2 \cdot (3 + 2)]$.
- Aflați numărul natural de două cifre care adunat cu suma cifrelor sale dă 54.
- Suma a două numere naturale este 11. Care este valoarea minimă și valoarea maximă a produsului lor?
- Determinați toate numerele naturale n , știind că n împărțit la 12 dă câtul 5 și restul un pătrat perfect.
- Determinați toate numerele naturale care, împărțite la un număr de două cifre, dau câtul 10 și restul 97.
- Aflați numerele naturale a și b , știind că suma lor este egală cu 19, iar a împărțit la b dă câtul și restul 3.
- Suma a trei numere naturale este 502. Aflați cele trei numere, știind că al doilea este triplul primului și că, împărțind pe al treilea la al doilea, obținem câtul 7 și restul 2.
- Determinați numărul \overline{abc} , știind că $b = a + 2c$ și \overline{abc} împărțit la 112 dă câtul a și restul 59.
- Calculați:
a) $2^3 + 3^2 - 4^0$; b) $0^7 + 3^{10} : 3^8 - 9$;
c) $(2^5)^{12} : 2^{56} - 3^{20} : 3^{18}$; d) $25^7 : 5^{14} + 3^{90} : 27^{29}$;
e) $(2 \cdot 2^2 \cdot 2^5)^{10} : 2^{75}$; f) $(2^3 \cdot 3^4)^{12} : (2^{35} \cdot 3^{45})$;
g) $(2^{10} + 2^{11} + 2^{12}) : 2^{10}$; h) $2^5 - 3 \cdot [3 \cdot 7 - 2 \cdot (6^2 - 2^3) : 4] + 1^{123}$.
- Fie numerele naturale $a = 2^{29} + 2^{40} : 2^{11}$ și $b = 12^{20} : 2^{40}$.
a) Arătați că $a = 2^{30}$. b) Comparați numerele a și b .
- a) Arătați că numărul natural $a = 5 \cdot 3^{42} + 9^{20} - 10 \cdot 3^{40}$ este pătrat perfect.
b) Demonstrați că numărul natural $b = 3^{42} + 2^{43}$ nu este pătrat perfect.
- Fie numărul natural $a = 1 + 3 + 3^2 + \dots + 3^{10} + 3^{11}$.
a) Arătați că a este număr par. b) Arătați că numărul a este divizibil cu 10.
- Demonstrați că numărul natural $a = 2^{n+3} \cdot 7^n + 7^{n+1} \cdot 2^n - 3 \cdot 14^n$ se divide cu 12, pentru orice număr natural n .
- Demonstrați că, dacă $\overline{ab} = 3 \cdot \overline{cd}$, atunci numărul natural \overline{abcd} se divide cu 7.
- Determinați toate numerele prime p, q, r , știind că $p + 4q + 54r = 392$.
- a) Descompuneți în factori primi fiecare dintre numerele: 56, 72, 144 și 2700.
b) Câți divizori naturali are numărul 48?
- Determinați toate valorile posibile ale numărului natural n în fiecare dintre următoarele cazuri:
a) $n = \overline{7x}$ și $2 \mid n$; b) $n = \overline{6xy}$, $2 \mid n$ și $9 \mid n$;
c) $n = \overline{x5y}$, $4 \mid n$ și $3 \mid n$; d) $n = \overline{1xy}$, $5 \mid n$ și suma cifrelor lui n este 8.
- Calculați cel mai mare divizor comun și cel mai mic multiplu comun pentru următoarele numere:
a) 48, 60; b) 12, 15, 18.
- Elevii unei clase au cumpărat 168 de mere, 96 de portocale și 72 de banane. Ei vor să facă pachete cu fructe pentru a le oferi unui cămin de bătrâni. Toate pachetele trebuie să fie la fel și să conțină și mere și portocale și banane. Care este cel mai mare număr de pachete pe care pot să le facă elevii?
- La o florărie, vânzătoarea observă că, dacă grupează toate florile câte 18 și toate florile câte 24, rămân de fiecare dată câte trei flori. Aflați câte flori sunt în florărie, știind că numărul lor este cuprins între 450 și 570.
- La o ședință de pregătire, antrenorul împarte sportivii în grupe numeric egale (cu cel puțin 2 sportivi) pentru diverse exerciții. Dacă face grupele de câte 6 sportivi, rămân 3 sportivi în afară, dacă face grupele de câte 4, rămâne unul în afară, iar dacă face grupele de câte 9, atunci 6 dintre sportivi nu sunt folosiți. Aflați câți sportivi are antrenorul, știind că numărul lor este mai mic decât 50. Cum ar trebui să facă grupele antrenorul, pentru ca să nu rămână sportivi pe dinafară și numărul grupelor să fie cât mai mare?
- Sanda a cumpărat CD-uri în valoare de 486 de lei. Unele CD-uri au costat 54 de lei, iar celelalte au costat 90 de lei. Aflați câte CD-uri a cumpărat Sanda.
- a) Ordonați crescător numerele întregi: 1, -3, 0, -2, -7, 9, 4.
b) Ordonați descrescător numerele întregi: -4, 1, 3, -2, 7, -1, -5.

24. a) Produsul a trei numere întregi a , b și c este egal cu 8. Aflați cea mai mică valoare posibilă a sumei $a + b + c$.
25. Calculați:
- a) $3 \cdot (-5) - (-12)$; b) $(1 - 2 + 3 - 4) : (-2)$;
 c) $(-45) : (3 - 8) + (-2) \cdot 2$; d) $13 + 24 : (-2)$;
 e) $(-1)^4 + 2 \cdot (-1)^3$; f) $(-2)^2 - (-2)^3 + 3^2$;
 g) $2^8 : (-2)^6 - (-5)^0$; h) $2 - (-3)^4 \cdot 3^5 : (-3)^7$.
26. Un meteorolog a urmărit temperatura medie în șase zile consecutive. În prima zi, temperatura medie a fost de -22°C , iar în fiecare din zilele următoare, temperatura medie a crescut cu câte două grade față de ziua precedentă. Calculați media temperaturilor medii din cele șase zile.
27. Calculați suma tuturor divizorilor întregi ai numărului 288.
28. Determinați toate numerele întregi x cu proprietatea că $x + 1$ divide $2x + 5$.
29. Determinați toate numerele întregi x cu proprietatea că $|x| > 3$ și $|x + 1| \leq 6$.
30. Determinați toate perechile ordonate de numere întregi (x, y) cu proprietatea că $xy + x + y = 4$.

TEMA 2. Numere raționale

1. Calculați:
- a) $2,25 + 3,75 - 5$; b) $4 \cdot 0,5 + 5 \cdot (-0,2)$;
 c) $1,4 \cdot 1,5 - 4,1$; d) $4,35 : 0,15 - 140 \cdot 0,2$;
 e) $\frac{1}{12} - \frac{1}{18} - \frac{1}{9}$; f) $\left(\frac{1}{2} + \frac{1}{3}\right) \cdot \frac{12}{5}$;
 g) $15 \cdot \left(0,5 - \frac{1}{6} + 0,6\right)$; h) $[0,5 + 0,(3)] : \left[1,1(6) - \frac{1}{6}\right]$.
2. Determinați numărul natural n în fiecare dintre următoarele cazuri:
- a) fracția $\frac{2n+1}{n+4}$ este subunitară; b) fracția $\frac{2n}{n+3}$ este echiunitară; c) fracția $\frac{n+13}{3n+1}$ este supraunitară.
3. Determinați opusul, inversul și modulul numărului rațional $a = -1,25$.
4. Stabiliți care dintre următoarele numere raționale se pot reprezenta sub formă de fracție zecimală finită (cu un număr finit de zecimale nenule): $\frac{6}{15}, \frac{11}{2}, \frac{5}{7}, \frac{13}{24}, \frac{8}{15}, \frac{2}{3}, \frac{1}{625}$.
5. a) Ordonati crescător următoarele numere raționale: $-\frac{1}{2}, 1,1(3), -0,(4), 1,7; \frac{4}{3}; -\frac{5}{4}$.
 b) Ordonati descrescător următoarele numere raționale: $0,33; 0,(3); 0,3(2); 0,(32); 0,2(3); 0,3$.
6. Aflați partea întreagă și partea fracționară ale numerelor $a = \frac{23}{4}$ și $b = -\frac{9}{5}$.
7. Se consideră mulțimea $A = \left\{-\frac{23}{3}; -7; -3,4; 0,5; 1,(2); 2; 5\right\}$. Determinați mulțimile $A \cap \mathbb{N}, A \cap \mathbb{Z}, A \cap (\mathbb{Q} \setminus \mathbb{Z})$.
8. Fie numerele raționale $a = 30 - 5 \cdot [40 : (-8) - 2 \cdot (5 - 10)]$ și $b = 3 - 6 \cdot \left[\frac{2}{3} + \left(\frac{1}{3} + \frac{5}{7}\right) : \left(-\frac{22}{7}\right)\right]$. Arătați că $a = 5b$.
9. Se consideră numărul $a = \frac{360}{59} \cdot \left(\frac{1}{45} + \frac{7}{60} + \frac{1}{40}\right)$. Calculați $(a - 2)^{10}$.
10. Fie $a = \left[\frac{1}{30} + \frac{1}{19} \cdot (0,(6) + 0,6)\right] : 0,01$. Arătați că a este un număr natural.
11. Se consideră numărul rațional $a = \frac{1}{1 \cdot 2} + \frac{1}{2 \cdot 3} + \frac{1}{3 \cdot 4} + \dots + \frac{1}{8 \cdot 9} + \frac{1}{9 \cdot 10}$. Arătați că $0,8 < a < 1$.

12. Fie $a = \left(\frac{2}{3}\right)^n : \frac{2^{n+1} + 6^{n+1}}{3^{n+1} + 9^{n+1}}$, unde $n \in \mathbb{N}$. Calculați $\left(\frac{2a}{3}\right)^{100}$.
13. Media armonică a unor numere nenule este inversul mediei aritmetice a inverselor numerelor considerate. Calculați media armonică a numerelor 1, 2 și 4.
14. Fie numărul rațional $a = (-1)^n \cdot \frac{2}{3} + (-1)^{n+1} \cdot \frac{3}{4} + (-1)^{n+2} \cdot \frac{5}{6}$, unde $n \in \mathbb{N}$. Calculați $|a|$.
15. Se consideră numărul rațional $x = \frac{\overline{a,b(c)} + \overline{b,c(a)} + \overline{c,a(b)}}{a + b + c}$, unde $a, b, c \in \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8\}$ și $a \neq b \neq c \neq a$.
Arătați că $9x$ este un număr natural.
16. Aflați cea mai mică fracție ireductibilă $\frac{a}{b}$ ($a, b \in \mathbb{N}^*$, $(a, b) = 1$) cu proprietatea că înmulțită cu $\frac{48}{5}$ și cu $\frac{36}{7}$ dă, de fiecare dată, un număr natural.
17. În clasa de 28 de elevi a doamnei învățătoare Sofia sunt cu 4 băieți mai mulți decât fete. Determinați raportul dintre numărul fetelor și cel al băieților din clasa doamnei Sofia.
18. Într-o școală, numărul fetelor este egal cu cel al băieților. Într-o zi, $\frac{3}{4}$ dintre fete și $\frac{2}{3}$ dintre băieți au plecat în excursie. Aflați raportul dintre numărul fetelor care au mers în excursie și cel al elevilor care au mers în excursie.
19. a) Calculați probabilitatea ca, alegând la întâmplare un număr de două cifre, acesta să fie format din cifre consecutive.
b) Determinați probabilitatea ca, aruncând două zaruri, suma numerelor obținute să fie 6.
20. Patru studenți și șase studenți au plecat într-o expediție. Media vârstelor studenților este 22,5 ani, iar media vârstelor studenților este 25 ani. Calculați vârsta medie a grupului expediționar.
21. În tabelul de mai jos sunt înregistrate notele obținute de elevii unei clase la un test. Aflați media clasei la acest test.

Nota	6	7	8	9	10
Nr. elevi	6	1	5	5	11

22. Dacă se amestecă 20 kg de bomboane de 20 de lei kilogramul cu 5 kg de bomboane de 24 de lei kilogramul și cu 15 kg de bomboane de 16 lei kilogramul, care va fi prețul unui kilogram de amestec?
23. Se știe că media semestrială la matematică a unui elev este egală cu media aritmetică ponderată dintre media aritmetică a notelor din timpul semestrului, cu ponderea 3 și nota de la teză, cu ponderea 1; rezultatul se rotunjește la cel mai apropiat întreg (6,50 se rotunjește la 7; 7,50 se rotunjește la 8 etc.). Calculați media la matematică a unui elev din clasa a VIII-a care are într-un semestru notele: 6, 7, 8, 8, 9 și a obținut 8 la teză.
24. O grădină în formă de dreptunghi se împrejmuiește cu un gard. Lungimea grădinii este de 153 de metri, iar lățimea este egală cu $\frac{7}{9}$ din lungime. Aflați lungimea totală a gardului.
25. Andrei are 100 de lei. Cu trei sferturi din suma pe care o are, el cumpără 6 caiete de același fel. Aflați prețul unui caiet.
26. Aurel are cu 10 lei și 50 de bani mai mult decât Bogdan, iar cei doi au, împreună, 90 de lei și 50 de bani. Aflați câți lei are Aurel și câți lei are Bogdan.
27. Fiecare dintre fetele înscrise la un club de echitație ar vrea să aibă calul ei, dar, din păcate, la club sunt cai doar pentru $\frac{10}{13}$ dintre fete. Se știe că numărul de picioare ale cailor și fetelor este 990. Aflați numărul fetelor care trebuie să aștepte pe margine la începerea unei lecții de echitație.
28. Un drumeț a parcurs o distanță în trei zile. În prima zi a mers $\frac{3}{8}$ din distanță. A doua zi a mers $\frac{2}{5}$ din rest și încă 8 km. A treia zi a parcurs restul de 28 km. Aflați ce distanță a parcurs drumețul în cele trei zile.
29. Iulia citește într-o zi 0,(3) din numărul total de pagini ale unei cărți, a doua zi ea citește 0,6 din numărul de pagini rămase, iar a treia zi Iulia citește ultimele 108 pagini. Aflați câte pagini are cartea citită de Iulia.
30. Andrei are două pâini, Barbu are trei pâini și Călin nu are nicio pâine. La ora prânzului, cei trei colegi se așază la masă și împart în mod egal cele 5 pâini. La sfârșit, Călin plătește 10 lei colegilor săi pentru ceea ce a mâncat. Stabiliți cum trebuie împărțiți banii primiți între Andrei și Barbu.

TEMA 3. Rapoarte. Proportii. Procente

- Într-o clasă cu 30 de elevi, raportul dintre numărul fetelor și numărul băieților este egal cu $\frac{3}{7}$. Aflați câți băieți sunt în clasă.
- Raportul dintre lățimea și lungimea unui dreptunghi este $\frac{2}{3}$, iar perimetrul dreptunghiului este egal cu 20 cm.
Calculați aria dreptunghiului.
- Triunghiurile asemenea ABC și DEF au laturile omoloage $AB = 3$ m și $DE = 5$ m. Determinați valoarea raportului dintre aria lui ABC și aria lui DEF .
- Aflați scara unei hărți, știind că unei distanțe de 250 km în teren îi corespunde o distanță de 2 cm pe hartă.
- Fie x, y două numere raționale pozitive. Arătați că $\frac{2x+3y}{3x+5y} = \frac{13}{21}$ dacă și numai dacă $\frac{x}{y} = \frac{2}{3}$.
- a) Împărțiți numărul 68 în trei părți direct proporționale cu numerele 4, 5 și 8.
b) Împărțiți numărul 77 în trei părți invers proporționale cu numerele 2, 4 și 6.
- Ana a cumpărat patru cadouri pentru părinții și frații săi. Prețurile acestor cadouri, exprimate în lei, sunt direct proporționale cu 3, 4, 5, și 6, iar suma cheltuită de Ana a fost 360 de lei. Aflați prețul fiecărui cadou.
- Ariile a două pătrate, măsurate în m^2 , se exprimă prin numere direct proporționale cu 9 și 25. Aflați cele două arii, știind că suma perimetrelor pătratelor considerate este egală cu 160 m.
- Numerele raționale x, y, z sunt direct proporționale cu 2, 3, respectiv 4.
a) Ce procent reprezintă y din z ?
b) Determinați numerele x, y, z , știind că $2x + 3y + 4z = 261$.
- Fie x, y, z trei numere raționale astfel încât $\frac{x}{2} = \frac{y}{3}$ și $\frac{y}{4} = \frac{z}{5}$. Determinați cele trei numere, știind că $xy + yz + zx = 396$.
- Trei colegi colecționează timbre. Aflați numărul minim de timbre pe care le-ar putea avea fiecare dintre cei trei colegi dacă numerele respective ar fi direct proporționale cu $\frac{16}{3}$, $\frac{15}{4}$ și $\frac{11}{7}$.
- Primii trei elevi clasați la un concurs de gramatică primesc, împreună, 30 de cărți. Acestea sunt împărțite invers proporțional cu numărul de greșeli făcute în concurs. Aflați câte cărți a primit fiecare dintre cei trei premianți, știind că ei au făcut 2, 3, respectiv 6 greșeli.
- Bunicul împarte 52 de caise, culese din livadă, celor trei nepoți ai săi, în părți invers proporționale cu vârstele lor. Aflați câte caise primește fiecare nepot, știind că ei au 6 ani, 9 ani, respectiv 12 ani.
- Doi piloți participă la o cursă pe un circuit. Primul a terminat cursa în t_1 ore, conducând cu viteza medie $v_1 = 200$ km/h, iar al doilea a terminat cursa în t_2 ore, conducând cu viteza medie $v_2 = 160$ km/h. Aflați lungimea circuitului, știind că $t_1 + t_2 = 9$.
- Numerele raționale nenule x, y, z sunt invers proporționale cu 0,(3), 0,25, respectiv 0,2.
a) Demonstrați că $\frac{2x+2z}{5y+z}$ este pătratul unui număr rațional.
b) Determinați cele trei numere, știind că $\frac{3}{x} + \frac{4}{y} + \frac{5}{z} = 1$.
- Fie x, y, z trei numere raționale astfel încât x și y sunt direct proporționale cu 5, respectiv 6, iar y și z sunt invers proporționale cu $\frac{1}{2}$, respectiv $\frac{1}{7}$.
a) Determinați $n \in \mathbb{N}^*$ pentru care $\frac{x}{10} = \frac{y}{12} = \frac{z}{n}$.
b) Calculați $3x + y - z$.
- Fie a, b, c numere raționale astfel încât numerele $a + b, b + c, c + a$ sunt direct proporționale cu 7, 8, respectiv 9.
a) Ce procent reprezintă a din $b + c$?
c) Găsiți numerele a, b, c , știind că media lor aritmetică este 80.

18. a) Prețul unei cărți este de 30 de lei. Aflați prețul cărții după o ieftinire cu 10%.
 b) Prețul unui stilou este de 25 de lei. Cât va deveni prețul stiloului dacă acesta se majorează cu 20%?
19. Într-o clasă sunt 21 de băieți. Aflați câți elevi sunt în clasă, știind că fetele reprezintă 30% din numărul tuturor elevilor.
20. Câtă faianță trebuie cumpărată pentru a acoperi o suprafață de 76 m^2 , știind că 5% din cantitatea de faianță cumpărată se pierde la montaj.
21. Un telefon se ieftinește cu 20% din prețul pe care îl are. După un timp, telefonul se scumpește cu 20% din noul preț, ajungând astfel să coste 2304 lei.
 a) Aflați prețul telefonului după ieftinire.
 b) Determinați prețul inițial al telefonului.
22. Prețul unui costum se mărește cu 20%. După un timp, costumul se scumpește din nou cu 10% din noul preț, ajungând astfel să coste 792 de lei.
 a) Aflați prețul inițial al costumului.
 b) Determinați cu ce procent din prețul inițial s-a mărit prețul costumului după cele două scumpiri.
23. Într-o clasă, numărul fetelor reprezintă 75% din numărul băieților. Aflați câte fete și câți băieți sunt în clasă, știind că, dacă pleacă 2 fete și vin 4 băieți, numărul fetelor va fi egal cu 50% din numărul băieților.
24. Într-o clasă, numărul băieților este 25% din numărul fetelor. Ce procent reprezintă numărul băieților din numărul tuturor elevilor clasei.
25. Suma a două numere naturale este 270, iar 40% din primul număr este cu 45 mai mare decât 30% din celălalt număr. Aflați cele două numere.
26. Într-un coș sunt 36 de prune și câteva mere. Dacă alegem la întâmplare un fruct din coș, probabilitatea ca acesta să fie un măr este de 40%. Aflați câte mere sunt în coș.
27. Gina are o pungă plină cu bomboane. Ea a dat kolegei de bancă 20% din bomboane, apoi 10% din rest surorii ei și 25% din noul rest, bunicii. Cu ce procent din numărul inițial de bomboane a rămas Gina?
28. O persoană investește o sumă de bani în două companii. Prima companie, în care a investit $\frac{3}{8}$ din sumă, îi aduce un profit anual de 15% din suma investită, iar a doua companie, în care a investit restul sumei, îi aduce un profit anual de 32% din suma investită. Aflați suma investită, știind că profitul lunar a fost de 410 lei.
29. Jumătate din cantitatea de cireșe dintr-un magazin s-a vândut cu un profit de 30%, iar cealaltă jumătate s-a vândut cu 20% în pierdere. Calculați profitul, în procente, obținut din vânzarea întregii cantități de cireșe.
30. Prețul unui bilet la operă a crescut cu 40%, dar încasările au crescut numai cu 26%. Aflați cu ce procent a scăzut numărul spectatorilor în urma scumpirii biletelor.

TEMA 4. Numere reale

1. Calculați:

- a) $\sqrt{64}$; b) $\sqrt{(-35)^2}$; c) $\sqrt{4} + \sqrt{121}$; d) $\sqrt{0,49} + \sqrt{1,69}$;
 e) $\sqrt{\frac{1}{4}} + \sqrt{\frac{1}{9}} + \sqrt{\frac{49}{36}}$; f) $\sqrt{8^2 + 15^2}$; g) $\sqrt{3^2 + 3^3}$; h) $\sqrt{2^4 \cdot 3^2 \cdot 5^2}$.

2. Calculați:

- a) $|3 - \sqrt{5}| + |\sqrt{5} + \sqrt{3}| + |\sqrt{3} - 2|$; b) $\sqrt{(2 - \sqrt{5})^2} - (3 + \sqrt{5})$.

3. Calculați:

- a) $\sqrt{27} + \sqrt{12} - \sqrt{75}$; b) $2\sqrt{8} + 3\sqrt{18} - 13\sqrt{2}$; c) $\sqrt{2}(\sqrt{2} + \sqrt{3}) - \sqrt{3}(2\sqrt{3} + \sqrt{2})$; d) $(\sqrt{2} - \sqrt{12})(\sqrt{8} + \sqrt{3})$.

4. Calculați:

- a) $\frac{5\sqrt{2}}{2\sqrt{5}} - \frac{3}{\sqrt{10}}$; b) $\left(\sqrt{2} + \frac{3}{\sqrt{2}}\right) : (\sqrt{2})^{-1}$;
 c) $3 \cdot \left(3\frac{1}{2} - 1,25 \cdot 2\right) - \left(\sqrt{5} - \frac{2,5}{\sqrt{5}}\right) \cdot \sqrt{5}$; d) $(-1)^{21} + 2\frac{1}{2} : \sqrt{0,25} - \frac{20}{\sqrt{300}} + \frac{\sqrt{48}}{6}$.

◆ TESTUL 1 ◆

SUBIECTUL I. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

(30 de puncte)

- (5p) 1. Cel mai mare număr natural care împărțit la 7 dă câtul 10 este egal cu:
 a) 70; b) 71; c) 76; d) 77.
- (5p) 2. Un telefon care costă 1000 de lei se ieftinește cu 10%, iar noul preț se mărește cu 10%. Diferența dintre prețul inițial și prețul final al telefonului este egală cu:
 a) 0 lei; b) 1 leu; c) 10 lei; d) 20 de lei.
- (5p) 3. Diferența dintre cel mai mic și cel mai mare număr întreg din intervalul $(-3, 5]$ este egală cu:
 a) -8 ; b) -7 ; c) -6 ; d) 2.
- (5p) 4. Dintre următoarele șiruri de numere, cel scris în ordine crescătoare este:
 a) $\frac{2}{3}; 0,5; \frac{5}{6}; 0,75$; b) $\frac{5}{6}; 0,5; 0,75; \frac{2}{3}$; c) $0,5; 0,75; \frac{2}{3}; \frac{5}{6}$; d) $0,5; \frac{2}{3}; 0,75; \frac{5}{6}$.
- (5p) 5. Patru elevi, Ana, Bogdan, Cristi și Dana, au calculat rădăcina pătrată a produsului numerelor $\sqrt{5}$, $\sqrt{6}$, $\sqrt{8}$ și $\sqrt{15}$. Rezultatele obținute de ei sunt trecute în tabelul următor:

Ana	Bogdan	Cristi	Dana
$2\sqrt{15}$	$10\sqrt{6}$	60	3600

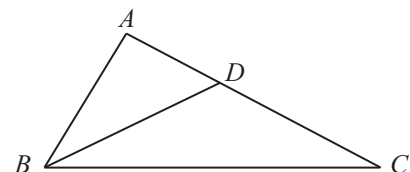
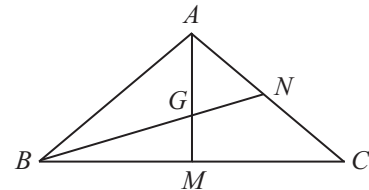
Dintre cei patru elevi, cel care a obținut rezultatul corect este:

- a) Ana; b) Bogdan; c) Cristi; d) Dana.
- (5p) 6. Teodor a parcurs într-o zi 24 km, adică $\frac{3}{5}$ din drumul pe care trebuia să-l străbată. Sora lui Teodor spune că lungimea totală a drumului pe care îl avea de parcurs Teodor este de 40 km. Afirmția surorii este:
 a) adevărată; b) falsă.

SUBIECTUL al II-lea. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

(30 de puncte)

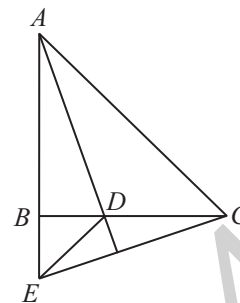
- (5p) 1. În figura alăturată sunt reprezentate punctele A, B, C , coliniare, în această ordine. Punctul M este mijlocul segmentului AB , iar punctul N se află pe segmentul BC , astfel încât $BN = 2NC$. Dacă $AB = 6$ cm și $BC = 12$ cm, atunci lungimea segmentului MN este egală cu:
 a) 6 cm; b) 9 cm; c) 11 cm; d) 15 cm.
- (5p) 2. În figura alăturată este reprezentat triunghiul ABC cu $AB = AC = 10$ cm și $BC = 16$ cm. Medianele AM și BN se intersectează în punctul G . Lungimea segmentului AG este egală cu:
 a) 10 cm; b) 8 cm;
 c) 6 cm; d) 4 cm.
- (5p) 3. În figura alăturată este desenat un triunghi ABC cu $\sphericalangle A = 90^\circ$, $\sphericalangle C = 30^\circ$ și $AC = 6\sqrt{3}$ cm. Dacă BD este bisectoarea unghiului ABC , atunci lungimea segmentului AD este egală cu:
 a) $2\sqrt{3}$ cm; b) $3\sqrt{3}$ cm;
 c) $4\sqrt{3}$ cm; d) $5\sqrt{3}$ cm.

4. În figura alăturată sunt reprezentate triunghiurile dreptunghice isoscele ABC și DBE , cu $\sphericalangle ABC = \sphericalangle DBE = 90^\circ$, punctul D fiind situat pe BC . Se știe că $BC = 3BD = 12$ cm.

(2p)

a) Calculează aria triunghiului ADC .

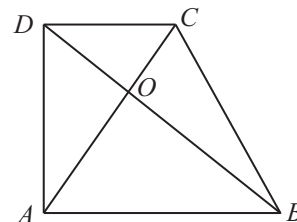
(3p)

b) Demonstrează că dreptele AD și EC sunt perpendiculare.

5. În figura alăturată este reprezentat trapezul $ABCD$, cu baza mare $AB = 16$ cm, baza mică $CD = 9$ cm și înălțimea $AD = 12$ cm. Diagonalele trapezului se intersectează în punctul O .

(2p)

a) Calculează lungimea segmentului AO .

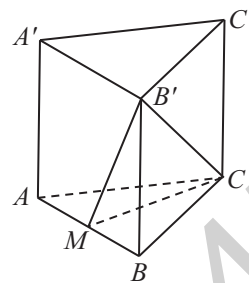
(3p)

b) Demonstrează că diagonalele trapezului sunt perpendiculare.

6. În figura alăturată este reprezentată prisma triunghiulară regulată $ABCA'B'C'$ cu $AB = 12$ cm și $BB' = 8$ cm. Punctul M este mijlocul laturii AB .

(2p)

- a) Calculează aria triunghiului CMB' .

(3p)

- b) Determină distanța de la punctul A la planul (CMB') .

Cuprins

Cuvânt-înainte / **5**

MEMORATOR DE MATEMATICĂ / **7**

TEME RECAPITULATIVE / **20**

MODELE DE TESTE PENTRU EVALUAREA NAȚIONALĂ / **58**

SOLUȚII

TEME RECAPITULATIVE / **250**

MODELE DE TESTE PENTRU EVALUAREA NAȚIONALĂ / **264**

EDITURA PARALELA 45